

15.4. Unikaalaadress hajaasustuses

Hajaasustuses (unikaalaadressi nõudega aladest väljaspool) asuva unikaalaadressi mittenõudva maaüksuse puhul ei ole unikaalaadress vajalik ja lähiaadress (enamikul juhtudel on see katastriüksuse nimi) võib mitmel katastriüksusel korduda või üldse puududa.

Unikaalaadressi ei nõua hajaasustuses asuvad maaüksused:

- mis on hoonestamata;
- millel ei ole juriidilise isiku asukohahooneid;
- millel ei ole hooneid, milles asuvad universaalse postiteenuse osutamise juurdepääsupunktid, ning eelnimetatud hoonete osi;
- mis paiknevad väljaspool kompaktset asustust. Näiteks on koha-aadressiga kaks maaüksust, millel ei ole hooneid:
- *Mandri maakond, Poolsaare vald, Neeme küla, Liiviku* (maaüksusel on mets);
- *Mandri maakond, Poolsaare vald, Neeme küla, Liiviku* (maaüksusel on põld).
 - Maaüksused võivad olla samanimelised, kui need kuuluvad kinnistusraamatu ühte registriossa (sageli kuuluvad ühte registriossa samale isikule kuuluvad maatükid) ja neil ei paikne hooneid või paikneb hoone ainult ühel maaüksusel. Kui hoonestamata maaüksused kuuluvad erinevatesse kinnistusraamatu registriosadesse, siis peavad lähiaadressid olema erinevad.

Hajaasustuses võib lähiaadressi jätta määramata, kui ei ole tegu unikaalaadressi nõudva objektiga. Seega kui eelkirjeldatud (unikaalaadressi mittenõudva) maaüksuse omanik ega omavalitsus ei soovi maaüksusele nime määrata, siis lõpeb koha-aadress asustusüksuse (enamasti küla) tasemel.

Näiteks on jäetud lähiaadress määramata:

Lääne maakond, Risti vald, Kuijõe küla (maaüksusel on mets).

Üldine soovitus

Hajaasustuses **unikaalaadressi mittevajavatele maaüksustele** lähiaadresside määramisel tuleb arvestada:

- milline on maaomaniku (haldaja) seisukoht;
- kas maaüksusel või sellel asuval objektil on nimi (olnud) olemas, mida tuleks säilitada (taaselustada);
- üldiste tavadega selles piirkonnas (kas teistele maaüksustele on nimed määratud);
- piirkonna üldise arenguga (kas on ette näha, et lähiaadressi järgi on vajadust – näiteks ehitustegevus jmt).

Üldiselt on levinud praktika selline, et hajaasustuses maaüksustele siiski määratakse nimi ja see kordub ühte kinnistusraamatu registriossa kuuluvate katastriüksuste lõikes. Näiteks kui endine Raja talu tagastati ühele omanikule viies samanimelises lahustükis, ühel maaüksusel asuvad hooned, teistel põllud ja metsad (on unikaalaadressi mittenõudvad), siis ei ole mingit vajadust hakata ilma põhjuseta maaüksuste nimesid muutma või ära jätma. Eelkirjeldatud juhul on nimede muutmine vaja ette võtta näiteks siis, kui omanik müüb osa maaüksustest maha või soovitakse hakata ehitama juurde uusi hooneid, mis vajavad eristamist (on unikaalaadressi nõudvad).

Kui tekib vajadus katastriüksuste ümbernimetamiseks kas omandi muutmise (ostu-müügi) tõttu või

ehitustegevuse alustamise tõttu mõnel seni unikaalaadressi mittenõudval katastriüksusel, **tuleb esialgset nime säilitada eelkõige ajaloolisel hoonetega maaüksusel**, teiste maaüksuste puhul võib kasutada ees- või järelliiteid (hargtäiendeid) või leida täiesti uued sobilikud nimed. Nummerdamine hoonestatud maaüksuste nimede eristamiseks (näiteks kaks hoonestatud naabermaaüksust *Kuke 1* ja *Kuke 2*) on keelatud. **Kohanimeseadusesse** on tehtud ka vastav muudatus ja alates 2013. aasta juulist enam numbreid kohanime hargtäiendina kasutada ei tohi. Küll aga võib nummerdada teid teenindavaid katastriüksusi ja näiteks metstkondade maaüksusi.

Unikaalsuse nõue kehtib ka paralleelaadresside puhul. Ükski paralleelaadress või olla ühegi teise katastriüksuse lähiaadressiks. Näiteks ei või katastriüksusele *Metsa tn 1* juurdelõikena lisatava katastriüksuse lähiaadressideks olla *Metsa tn 1 // Juurdelõige*. Siin sobiks juurdelõike lähiaadressiks *Metsa tn 1a*.

Viimati uuendatud 11.01.2023